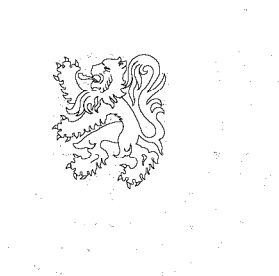

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

7 februari 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende wijziging van artikel 6 van het decreet van 27 juni 1990
houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie
van Personen met een Handicap**

INHOUD

	Blz.
1. Memorie van toelichting	3
2. Voorontwerp van decreet	7
3. Advies van de Raad van State	11
4. Ontwerp van decreet	19

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit ontwerp van decreet heeft tot doel, de invoering van een wettelijke subrogatie ten behoeve van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (V.F.S.I.P.H.).

In onze rechts- en verzorgingsstaat werden in de loop der tijd verschillende regelingen ontwikkeld die elk tot doel hebben tussen te komen tot vergoeding en/of herstel van één of meer aspecten van menselijke schade.

Telkens in hoofde van eenzelfde persoon aanspraken bestaan in meerdere van dergelijke regelingen, stelt zich de juridische vraag naar de (on)toelaatbaarheid van een eventuele cumulatie of samenvoeging van deze tussenkomsten.

Theoretisch zijn hierbij twee verschillende hypothesen mogelijk. Vooreerst is het mogelijk dat de betrokkene beide aanspraken samen kan uitoefenen en de vergoedingen kan cumuleren, een hypothese die weinig juridische problemen stelt, maar wel sociaal-economische bedenkingen oproept.

Frequenter, maar ook complexer is de situatie waarbij de cumulatie van vergoedingen en/of herstelacties wordt verboden. Dergelijk cumulatieverbod is terug te vinden in verschillende sociaalrechtelijke regelingen, ondermeer in de Arbeidsongevallenwet, in de Beroepsziektenwet, in de Wet betreffende geneeskundige verzorging en uitkeringen, in de Wet betreffende tegemoetkomingen aan gehandicapten en in het recent aangenomen decreet houdende de organisatie van de zorgverzekering.

Artikel 6 van het Oprichtingsdecreet van 27 juni 1990 formuleert eveneens een cumulatieverbod met betrekking tot tussenkomsten van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, waarmee – volgens de memorie van toelichting – beoogd werd het Vlaams Fonds niet de kosten te laten dragen die normaliter ten laste vallen van andere wetgevingen en dubbel gebruik en overlappingen van tussenkomsten te vermijden.

Dit artikel legt volgende principes vast :

1. als een gehandicapt persoon elders dan bij het Vlaams Fonds gerechtigd is op een financiële tegemoetkoming, dan moet hij aldaar eerst aankloppen en zijn rechten uitputten ;

2. als de regelgeving van het Vlaams Fonds het toelaat, kan het aanvullend (residuaire) een tegemoetkoming verlenen aan diezelfde persoon met een handicap.

Oorspronkelijk paste het Vlaams Fonds deze regels in de praktijk als volgt toe : er werd geen gevolg gegeven aan een aanvraag om financiële tussenkomst als uit een dossier bleek dat de aanvrager recht kon hebben bij een derde vergoedingsdebiteur (traditioneel voorbeeld : een verzekeringsmaatschappij bij een verkeersongeval met eenzijdige aansprakelijkheid). Het Vlaams Fonds verwees in dit geval de gehandicapte persoon naar de aansprakelijke verkeersdeelnemer en zijn verzekeraar.

Deze houding had veelal tot gevolg dat de persoon met een handicap tengevolge van dit verkeersongeval, jarenlang moest wachten op een daadwerkelijke vergoeding van zijn kosten. Bovendien kwam het voor dat hij de kosten, veroorzaakt door de handicap, niet of niet volledig kon voorschieten.

Hier kwam verandering in toen het Vlaams Fonds inzake de tegemoetkomingen voor individuele materiële bijstand, een wijziging van de regelgeving doorvoerde die erop neerkomt dat het Vlaams Fonds in deze materie voorschotten uitbetaalt op de gemaakte kosten op voorwaarde dat de persoon met een handicap een verbintenis ondertekent waarbij hij het Vlaams Fonds in zijn plaats stelt om eventueel zijn rechten uit te oefenen ten overstaan van de aansprakelijke vergoedingsdebiteur : hier wordt dus toepassing gemaakt van de contractuele subrogatie.

Ondermeer omdat deze regelgeving beperkt bleef tot de individuele materiële bijstand, werd deze voorschottenregeling met contractuele subrogatie slechts als een tussenstap gezien naar een definitieve regeling die er enerzijds in bestaat dat het Vlaams Fonds in alle gevallen waarin zij financieel kan bijstaan de verplichting opgelegd wordt in eerste instantie financiële tussenkomst te verlenen in afwachting van de vergoedingen van de derde vergoedingsdebiteur, maar anderzijds automatisch in de plaats en in de rechten gesteld wordt van de gehandicapte persoon, schuldeiser van de derde vergoedingsdebiteur. Hiermee gaat een medewerkings- en meldingsplicht gepaard van de persoon met een handicap.

Deze definitieve regeling maakt echter een wijziging noodzakelijk van het huidige artikel 6 van het decreet en deze wijziging wordt nu voorgesteld.

Opzet van dit ontwerp is om een globale regeling uit te werken die elke mogelijke bijstandsverlening door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap omvat, dus ook tussenkomsten in de collectieve zorgsector en op het vlak van de professionele integratie.

Uitgangspunt hierbij is het huidige regelgevend kader betreffende de tussenkomsten van het Vlaams Fonds : op generlei wijze voorziet dit ontwerp van decreet in wijzigingen op dit vlak.

De krachtlijnen van de voorgestelde globale regeling inzake cumulatie dienen formeel vastgelegd te worden in artikel 6 van het oprichtingsdecreet aangezien ze op fundamentele wijze de aard en de waarde van tussenkomsten van het Vlaams Fonds bepalen.

De nadere uitvoeringsmodaliteiten kunnen evenwel doorgevoerd worden door een aanpassing van een bestaand uitvoeringsbesluit, namelijk het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1991 betreffende de inschrijving bij het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

De voorgestelde globale regeling kan als volgt worden samengevat :

1. de residuaire aard van de tussenkomsten van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap betekent dat het Vlaams Fonds in beginsel enkel tussenkomt in de mate dat voor een bepaalde schadepost (verlies aan zelfredzaamheid of verlies aan arbeidsvaardigheid) geen schadeloosstelling plaatsvond krachtens enige andere regeling tot herstel van menselijke schade ('wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling of krachtens gemeen recht'), met uitzondering van de zorg-verzekering ;
2. dit principieel residuair karakter wordt evenwel door twee belangrijke beginselen gemilderd :
 - a) enerzijds geniet de persoon met een handicap van de verschilregel : indien de prestatie tot schadeloosstelling voor een bepaalde schadepost krachtens de andere regeling lager is dan datgene waartoe het Vlaams Fonds op grond van zijn eigen regeling kan tussenkomen, heeft de betrokken persoon met een handicap recht op dat verschil (in-

dien de overige toekenningsvoorwaarden daartoe vervuld zijn).

- b) anderzijds rust op het Vlaams Fonds de verplichting tussen te komen in afwachting dat het ander schadeloosstellingsregime daadwerkelijk tussenkomt. Aan deze laatste – nieuwe – verplichting in hoofde van het Vlaams Fonds worden wel twee belangrijke voorwaarden gekoppeld :

- een wettelijk (en dus automatisch) subrogatierecht in hoofde van het Vlaams Fonds ;
- een uitgebreidere – desgevallend ook meer afdwingbare – informatie- en medewerkingsplicht in hoofde van de persoon met een handicap.

Aan de voorgestelde regeling zijn belangrijke voordelen voor de gehandicapte persoon en voor het Vlaams Fonds verbonden, namelijk een directe bijstand van het Vlaams Fonds en dus een vluigere sociale integratie van de persoon met een handicap die onmiddellijk weet waar hij kan aankloppen en waar hij kan rekenen op snelle hulp.

Aan het Vlaams Fonds wordt de wettelijke mogelijkheid verleend inkomsten te verkrijgen via de recuperatie van de gegeven bijstand bij de aansprakelijke debiteur, door het zich in de plaats te kunnen stellen van de persoon met een handicap bij de uitoefening van zijn rechten.

De voorgestelde wijzigingen van de regelgeving en de redactie ervan zijn de vrucht van een studieopdracht die de Raad van Bestuur van het Vlaams Fonds gaf aan het Instituut voor sociaal recht van de KUL, meer bepaald aan Professor Bea Van Buggenhout, die een groot aandeel heeft gehad in de totstandkoming van het concept Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap en van het oprichtingsdecreet.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot wijziging van artikel 6 van het decreet van 27 juni 1990
houdende oprichting van een Vlaams fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Artikel 6 van het decreet van 27 juni 1990 houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap wordt vervangen door wat volgt :

“ Artikel 6

§ 1. De persoon met een handicap krijgt geen tegemoetkoming van het Fonds als hij krachtens een andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling, met uitzondering van het decreet houdende de organisatie van de zorgverzekering, of krachtens gemeen recht, al een schadeloosstelling heeft gekregen voor de dekking van dezelfde schade en op grond van dezelfde handicap. De persoon met een handicap moet zijn aanspraak op de in de vorige zin bedoelde schadeloosstelling doen gelden.

§ 2. Als de schadeloosstelling minder bedraagt dan de tegemoetkoming van het Fonds, dan wordt de tegemoetkoming van het Fonds verminderd tot het verschil.

§ 3. In afwachting van de daadwerkelijke schadeloosstelling krachtens de andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling of krachtens gemeen recht, worden de tegemoetkomingen van het Fonds toegekend onder de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse regering.

§ 4. Het Fonds treedt in de plaats van de persoon met een handicap aan wie tegemoetkomingen worden verleend krachtens de in het vorige lid vermelde regeling. Het Fonds stelt zich in de plaats van de persoon met een handicap voor het bedrag van de verleende tegemoetkoming, voor het geheel van de sommen die krachtens die andere regeling tot schadeloosstelling verschuldigd zijn en die de in het eerste lid bedoelde schade geheel of gedeeltelijk vergoeden.

§ 5. Het Fonds moet instemmen met de overeenkomst die is gesloten tussen de persoon met een handicap en degene die de schadeloosstelling is verschuldigd.

§ 6. Degene die schadeloosstelling verschuldigd is, verwittigt het Fonds van zijn voornemen om de persoon met een handicap te vergoeden. Als het Vlaams Fonds geen betrokken partij is, bezorgt hij aan het Fonds een kopie van de tot stand gekomen akkoorden of gerechtelijke beslissingen. De verzekeringsmaatschappijen burgerlijke aansprakelijkheid worden gelijkgesteld met degene die de schadeloosstelling is verschuldigd.

§ 7. Als degene die schadeloosstelling is verschuldigd, nalaat het Fonds in te lichten overeenkomstig het vorige lid, kan hij de betalingen die hij verricht heeft ten gunste van de persoon met een handicap niet bewijzen aan het Fonds. In geval van dubbele betaling blijft die definitief verworven door de persoon met een handicap.”.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Mieke VOGELS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 31.749/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 29 mei 2001 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van artikel 6 van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams fonds voor de sociale integratie van personen met een handicap", heeft op 23 oktober 2001 het volgende advies gegeven :

31.749/3

STREKKING VAN HET ONTWERP

Artikel 6, eerste lid, van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (hierna : het Fonds) bepaalt dat de tussenkomst van het Fonds kan worden geweigerd of verminderd indien de gehandicapte op basis van andere wettelijke of reglementaire bepalingen aanspraak heeft op bijstand tot sociale integratie tot dekking van dezelfde behoefte en op grond van dezelfde handicap. Het tweede lid van artikel 6 legt aan de gehandicapte de verplichting op om zijn aanspraak op de in het eerste lid bedoelde uitkeringen te laten gelden.

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe het voornoemde artikel 6 volledig te vervangen.

De ontworpen regeling komt neer op wat volgt :

- de gehandicapte krijgt geen tegemoetkoming van het Fonds als hij krachtens een andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling al een schadeloosstelling heeft gekregen voor de dekking van dezelfde schade en op grond van dezelfde handicap, tenzij wanneer die schadeloosstelling minder bedraagt dan de tegemoetkoming van het Fonds waarop hij aanspraak heeft; in dat laatste geval wordt de tegemoetkoming van het Fonds verminderd met de schadeloosstelling verleend door de derde (ontworpen artikel 6, § 1, eerste volzin, en § 2);
- de verplichting voor de gehandicapte om zijn aanspraak op schadeloosstelling te laten gelden ten aanzien van derden, blijft behouden (ontworpen paragraaf 1, tweede volzin);
- wanneer de gehandicapte aanspraak heeft op een schadeloosstelling door derden, maar die schadeloosstelling nog niet daadwerkelijk heeft gekregen, moet het Fonds tegemoetkomingen verlenen onder de voorwaarden te bepalen door de Vlaamse regering (ontworpen paragraaf 3);

- wanneer het Fonds, met toepassing van de ontworpen paragraaf 3, tegemoetkomingen heeft verleend, wordt het, ten belope van het bedrag van de verleende tegemoetkoming, wettelijk gesubrogeerd in de rechten welke de gehandicapte kan laten gelden ten aanzien van de derde-schuldenaar van de schadeloosstelling (ontworpen paragraaf 4);
- "het Fonds moet instemmen met de overeenkomst die is gesloten tussen de persoon met een handicap en degene die de schadeloosstelling is verschuldigd" (ontworpen paragraaf 5);
- aan de derde die schadeloosstelling verschuldigd is of aan zijn verzekeraar, wordt de verplichting opgelegd om het Fonds te verwittigen van zijn voornemen om de gehandicapte te vergoeden (ontworpen paragraaf 6);
- als degene die schadeloosstelling verschuldigd is nalaat het Fonds in te lichten overeenkomstig de ontworpen paragraaf 6, dan kan hij de betalingen verricht aan de gehandicapte niet tegenwerpen aan het Fonds; de aan de gehandicapte verrichte betaling blijft in dat geval definitief verworven (ontworpen paragraaf 7).

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Krachtens artikel 5, § 1, II, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de gemeenschappen, wat de bijstand aan personen betreft, bevoegd voor het beleid inzake minder-validen, met inbegrip van de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van minder-validen, met uitzondering van o.m. de regelen betreffende en de financiering van de toelagen aan de minder-validen.

1. Op grond van die bijzondere-wetsbepaling is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd om de tegemoetkomingen te verlenen bedoeld in artikel 52 van het voornoemde decreet van 27 juni 1990. De bevoegdheid inzake "de regelen betreffende en de financiering van de toelagen aan de minder-validen", welke bij wege van uitzondering op de principiële

31.749/3

bevoegdheid van de gemeenschappen aan de federale overheid blijft voorbehouden, heeft uitsluitend betrekking op tegemoetkomingen die een inkomensvervangend karakter hebben, niet op de tegemoetkomingen voor specifieke kosten voor sociale integratie van gehandicapten als bedoeld in het voornoemde artikel 52.

De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om de toekenning van de bedoelde tegemoetkomingen te regelen, impliceert uiteraard de bevoegdheid om al dan niet de cumulatie toe te staan met andere vergoedingen. Ze omvat eveneens de bevoegdheid om te voorzien in de toekenning van voorlopige tegemoetkomingen in afwachting dat de betrokkene op basis van andere wettelijke regelingen wordt vergoed, enerzijds, en om, in voorkomend geval, te voorzien in de wettelijke subrogatie van het Fonds in de rechten van de gehandicapte jegens de derde-schuldenaar, anderzijds.

In al deze gevallen regelt de decreetgever immers uitsluitend de verhouding tussen de gerechtigde minder-valide en het Fonds, en komt hij slechts onrechtstreeks tussen in de verhouding tussen de gehandicapte en de derde-schuldenaar.

2. De zaken lijken evenwel anders te liggen in zoverre de ontworpen bepalingen, op grond van de rechtsverhouding die bestaat tussen de gerechtigde gehandicapte en de derde-schuldenaar, rechtstreeks verplichtingen beogen op te leggen aan die derde-schuldenaar.

De rechtsverhouding tussen de gehandicapte en de derde-schuldenaar is gebaseerd op gemeenrechtelijke burgerrechtelijke bepalingen (artikel 1382 Burgerlijk Wetboek), op wettelijke bepalingen inzake verzekeringsrecht of inzake arbeidsongevallen of op andere federale regelgevingen. Het komt de decreetgever niet toe in die rechtsverhouding in te grijpen door wijzigingen aan te brengen in de rechten en verplichtingen van de derde-schuldenaar.

De bepalingen van het ontworpen artikel 6, §§ 6 en 7, gaan derhalve de bevoegdheid van de decreetgever te buiten.

ONDERZOEK VAN DE TEKSTArtikel 2

1. Voorgesteld wordt het ontworpen artikel 6, § 4, te regigeren als volgt :

"Het Fonds treedt, ten belope van het bedrag van de tegemoetkoming die het aan een persoon met een handicap heeft verleend, in diens rechten en rechtsvorderingen tegen de derden die de in § 3 bedoelde schadeloosstelling verschuldigd zijn."

2. Luidens het ontworpen artikel 6, § 5, "moet (het Fonds) instemmen met de overeenkomst die is gesloten tussen de persoon met een handicap en degene die de schadeloosstelling is verschuldigd".

Het is niet duidelijk wat met die bepaling bedoeld is ⁽¹⁾.

Zoals de ontworpen bepaling geredigeerd is, heeft ze betrekking op een overeenkomst (een dading) "die is gesloten".

Er valt niet in te zien waartoe de instemming van het Fonds met een dergelijke overeenkomst moet dienen.

Indien zou bedoeld zijn dat het Fonds het toekennen van tegemoetkomingen kan weigeren, indien het niet akkoord kan gaan met de overeenkomst die de gehandicapte heeft gesloten of indien de gehandicapte de ontwerpovereenkomst niet voor akkoord aan het Fonds heeft voorgelegd, dient zulks duidelijker te worden bepaald.

⁽¹⁾ De memorie van toelichting bevat geen artikelsgewijze bespreking van het ontwerp.

31.749/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	H. COUSY,	assessoren van de
	A. SPRUYT,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Artikel 6 van het decreet van 27 juni 1990 houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap wordt vervangen door wat volgt :

“ Artikel 6

§ 1. De persoon met een handicap krijgt geen tegemoetkoming van het Fonds als hij krachtens een andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling, met uitzondering van het decreet houdende de organisatie van de zorgverzekering, of krachtens gemeen recht, al een schadeloosstelling heeft gekregen voor de dekking van dezelfde schade en op grond van dezelfde handicap. De persoon met een handicap moet zijn aanspraak op de in de vorige zin bedoelde schadeloosstelling doen gelden.

§ 2. Als de schadeloosstelling minder bedraagt dan de tegemoetkoming van het Fonds, dan wordt de tegemoetkoming van het Fonds verminderd tot het verschil.

§ 3. In afwachting van de daadwerkelijke schadeloosstelling krachtens de andere wettelijke, decretale, ordonnantiële of reglementaire bepaling of krachtens gemeen recht, worden de tegemoetkomingen van het Fonds toegekend onder de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse regering.

§ 4. Het Fonds treedt, ten belope van het bedrag van de tegemoetkoming die het aan een persoon met een handicap heeft verleend, in diens rechten en rechtsvorderingen tegen de derden die de in § 3 bedoelde schadeloosstelling verschuldigd zijn.

§ 5. Niet tegenwerpelijk aan het Fonds, behoudens zijn instemming, is de overeenkomst tussen de persoon met een handicap en de derde die tot schadeloosstelling gehouden is, ongeacht of deze overeenkomst dateert van vóór of na het tijdstip van de tegemoetkoming van het Fonds en ongeacht of de persoon met een handicap of de derde bij de overeenkomst te goeder trouw handelden.”.

Brussel, 18 januari 2002.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS
